

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA MESTNE KNJIŽNICE PIRAN ZA LETO 2026

1. Poslanstvo, normativna podlaga in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom gradiva

Mestna knjižnica Piran, kot splošna knjižnica za območje Občine Piran, kontinuirano zagotavlja enak dostop do vseh vrst zapisanega znanja, informacij in kulturnega sporočila vseh oblik poustvarjalne umetnosti najširšemu krogu uporabnikov na svojem območju. Z doslednim izvajanjem te naloge v obliki kakovostnih knjižničnih storitev in dejavnosti izkazuje spoštljiv odnos do nacionalne kulturne dediščine, intelektualne ustvarjalnosti lastnega in drugih narodov ter prispeva k materialnemu in duhovnemu razvoju svojega okolja. Z realizacijo načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo knjižnična zbirka lahko odražala tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti in širše.

Na področju izgradnje knjižnične zbirke upošteva knjižnica univerzalna in splošna izhodišča, kot so npr. IFLA/UNESCOV Manifest o splošnih knjižnicah, zakon in podzakonske predpise na področju knjižničarstva, avtorsko pravo ter Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028. Temeljni cilj načrtovanega obsega letnega nakupa je optimizacija zbirke gradiva tako po obsegu, po namembnosti in vrstah gradiva ter glede na razmerja, upoštevajoč Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe pri čemer se bo zasledovalo doseganje zastavljenih kriterijev v skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028. Ob upoštevanju informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb primarnih uporabnikov knjižnice bo lahko z načrtovanim nakupom zagotovila kakovostnejše storitve in dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti, bralne kulture, formalnega in neformalnega izobraževanja, informiranosti v obeh enotah knjižnice.

2. Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

V letu 2026 bo knjižnica nakupovala vsebinsko različna gradiva na različnih stopnjah zahtevnosti, za različne starostne stopnje, ki bodo po vsebinski in oblikovni raznovrstnosti zadovoljevala potrebe formalnega in vseživljenjskega izobraževanja, informiranosti, raziskovanja pa tudi razvedrila in osebostnega razvoja. Knjižnica si bo prizadevala zagotavljati uravnoteženo zastopanost vseh strok ter tematskih oz. predmetnih področij, prednostno pa bo upoštevala potrebe uporabnikov.

Knjižnica bo v skladu z nabavno politiko pri izboru gradiva za nakup zasledovala predvsem kriterij aktualnosti in kvalitativna merila: praviloma bo kupovala novo založniško produkcijo, starejše gradivo le za potrebe posebnih zbirk (npr. domoznanske zbirke), v primeru, oz. ko želi nadomestiti iztrošeno ali odpisano gradivo, ki je še vedno aktualno, in v primeru, ko želi odpraviti pomanjkljivosti v nakupu preteklih let. Knjižnica bo kupovala tradicionalna gradiva in gradiva, katerih izposoja in/ali uporaba vključuje uporabo različnih medijev ob uporabi sodobne tehnologije v knjižnici in na daljavo.

Za zadovoljevanje informacijskih potreb svojih uporabnikov bo nabavljala splošno informativno periodiko v slovenskem in italijanskem jeziku ter zagotavljala oddaljen dostop do tovrstnega gradiva v drugih jezikih. Nakupovala bo gradivo z informacijami, ki so ljudem v pomoč na različnih področjih vsakdanjega življenja ter srbela za aktualnost gradiva v referenčni zbirki in dostop do ustreznih e-virov. V obeh enotah se bo dopolnjevala domoznanska zbirka gradiva in nudile domoznanske informacije.

Za zadovoljevanje izobraževalnih potreb bo izveden nakup gradiva različnih strokovnih področij in zahtevnostnih stopenj. Pri izbiri gradiva bomo pozorni na programe različnih izobraževalnih ustanov, tudi tistih, ki skrbijo za neformalno izobraževanje.

Pri dopolnjevanju zbirke bo poudarek na kakovostni mladinski literaturi (nagrajene knjige in knjige z oznako zlata hruška). Za to ciljno skupino bomo skrbno izbirali tudi poučno gradivo, ki je namenjeno začetnemu spoznavanju različnih tematskih področij, in tudi gradivo, širi vedoželjnost, pomaga pri osebni rasti in usvajanju novih tehnologij in medijev ter podpira šolske in obšolske obveznosti. Dodatni kriterij izbora za najmlajše sta kakovost jezikovnih in likovnih prvin.

Nakup knjižničnega gradiva v letu 2026 bo zajemal odkup čim večjega deleža sofinancirane produkcije, publikacij v javnem interesu, katerih izdajo bosta finančno podprli Javna agencija za knjigo oziroma Javna agencija za raziskovalno dejavnost.

3. Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanja enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe)

Mestna knjižnica Piran bo sledila cilju razvoja v proaktivno knjižnico, ki se uspešno odziva na potrebe in spremembe v lokalnem okolju. Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva bo upoštevala značilne potrebe okolja, v katerem deluje knjižnična mreža. Piranska enota je formalnopravno osrednja enota knjižnice, čeprav ima manjše število potencialnih uporabnikov. Tu je zaradi tradicije večja uporaba gradiva v knjižnici (čitalnici), izposoja pa je v absolutnem

merilu večja v lucijski enoti (v letu 2024 razmerje 30% Piran, 70% Lucija). Tudi število potencialnih uporabnikov je večje v sedanji krajevni knjižnici v Luciji, slednja ima bistveno višje število prebivalcev, poleg tega je dostopnejša potencialnim uporabnikom, ki živijo v manjših, bolj oddaljenih naseljih občine. Potujoča knjižnica, ki obišče štiri naselja enkrat mesečno, je premalo, da bi zadovoljila potrebe teh prebivalcev. Na podlagi analiz smo ocenili, da velik delež potencialnih uporabnikov, ki živijo v manjših naseljih brez enote knjižnice, uporablja bodisi eno ali/in drugo enoto knjižnice, odvisno od tega kam se vozijo na delo oziroma v šolo. Vse to upoštevamo pri nakupu in razporejanju gradiva po enotah, kot tudi starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva, strukturo knjižničnih uporabnikov po ciljnih skupinah in razvojne prioritete lokalnih skupnosti.

Mestna knjižnica Piran deluje v izrazito multikulturnem okolju, zato bo izvajala aktivnosti in projekte na tem področju. Posebna pozornost bo usmerjena v nakup gradiv, ki hranijo in prenašajo ta sporočila. Za izvajanje projektov spodbujanja bralne kulture med mladimi bomo v okviru projekta SegnaLibro nadaljevali s posodabljanjem zbirke za mlade bralce v italijanskem jeziku ter osvežili nabor knjig predvidenih za bralno tekmovanje Berimo z Rovko Črkolovko. Posebna pozornost bo posvečena novostim na knjižnem trgu, ki so namenjene uporabnikom s posebnimi potrebami, saj knjižnica uspešno sodeluje s Centrom za korekcijo sluha in govora v Portorožu, Centrom za usposabljanje Elvira Vatovec iz Strunjana in enoto Varstveno delovnega centra v Luciji.

S posebno pozornostjo bomo dopolnjevali domoznansko zbirko, ki jo s pridom uporabljajo študentje in raziskovalci, ki odkrivajo in aktualizirajo kulturno dediščino lokalne skupnosti, tudi za potrebe turistične promocije območja.

4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti

Knjižnica bo izvajala številne ciljno naravnane dejavnosti in aktivnosti na področju promocije in motiviranja posameznikov za obisk knjižnice, uporabo knjižničnega gradiva in storitev ter branja, in s tem razvijala bralno kulturo in informacijsko pismenost.

V sodelovanju z osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom Vincenzo e Diego de Castro bomo v šol. letu 2025/26 nadaljevali s projektom spodbujanja bralne kulture in promocije knjižnične zbirke v italijanskem jeziku – SegnaLibro namenjen vsem učencem te šole.

V sodelovanju z OŠ Cirila Kosmača Piran, OŠ Lucija in Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper bomo šol. letu 2025/26 izvedli projekt za šestošolce Berimo z Rovko Črkolovko.

Za najmlajše in šolarje bodo tekom šolskega leta potekale pravljíčne ure v slovenskem in italijanskem jeziku, delavnice, srečanja z mladinskimi ustvarjalci ter predstavitve kakovostnih knjižnih novosti; tematske razstave kakovostnih knjig za otroke; organizirane skupinske predstavitve knjižnice, knjig in informacijskih virov v sodelovanju z vzgojnimi in

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva Mestne knjižnice Piran za leto 2026

izobraževalnimi ustanovami v občini; akcije, kot so nacionalni projekt Rastem s knjigo, inovativni projekti ob dnevih slovenske knjige, ob dnevu splošnih knjižnic ipd.

Za srednješolce, študente, odrasle, upokoјence načrtujemo predstavitve knjižnice in njenih informacijskih virov, predstavitve relevantnih spletnih portalov, srečanja s priznanimi slovenskimi in tujimi ustvarjalci ter predstavitve kakovostnih knjižnih novosti, priložnostne in tematske razstave. V letu 2026 bomo tradicionalno aktivno sodelovali v projektu Primorci beremo, ki daje poudarek branju kakovostne slovenske literature. Izvajamo tudi domoznanske projekte, kot so npr. Srečanja v Piranu, kjer se promovirajo avtorji, gradivo in kulturno sporočilo, ki je nastalo v lokalni skupnosti ali je zanj pomembno. Izvajanje vseh teh dejavnosti vključuje tudi uporabo in predstavitve aktualnega knjižničnega gradiva, ki ustreza načelom kakovosti, čeprav je včasih njegov delež pri izposoji majhen.

5. Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične mreže

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Odprtost / ur na teden
		zaloga	načrtovan nakup	
Piran	5185	32.556	900	50
Lucija	9317	46.638	1200	50
ostala naselja	2755			
SKUPAJ	17257	79.194	2100	

Po podatkih Statističnega urada RS je v prvem polletju 2025 bilo število prebivalcev s stalnim prebivališčem na območju Občine Piran 17.257. Čeprav ima mesto Piran po statističnih podatkih manjše število prebivalcev je piranska enota formalnopravno osrednja enota knjižnice. Tu je zaradi tradicije večja uporaba gradiva v knjižnični čitalnici, izposoja pa je v absolutnem merilu večja v lucijski enoti, zato je na lokaciji krajevne knjižnice na razpolago večje število enot knjižničnega gradiva. V letu 2026 bomo z izborom temeljnih naslovov, ki jih bomo kupili za obe enoti knjižnice (Piran, Lucija), uveljavljali načelo enake dostopnosti tudi z brezplačno dostavo gradiva iz druge enote.

Obe enoti knjižnice bosta za uporabnike odprti 50 ur (6 dni), skupaj tedensko 100 ur odprtosti – 100% delež odprtosti v skladu z določbami uredbe.

Načrtovan nakup ni v skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice, kateri priporočajo letno stopnjo prirasta knjig in brošur vsaj 250 enot na 1000 prebivalcev. Količinski nakup bo odvisen od sofinanciranja knjižničnega gradiva, pri čemer bi za zagotavljanje standarda moralo sofinanciranje s strani Ministrstva biti v enakovrednem deležu sredstev, ki jih bo zagotovila Občina Piran. Nakup je izračunan glede na določila poziva Ministrstva za kulturo v izhodiščni vrednosti 1€ na prebivalca.

6. Načrtovani obseg nakupa naslovov po zvrsteh, zastopanosti knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Pri načrtovanem številu enot prirasta in razmerju nakupa gradiva glede na zvrst bomo upoštevali Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice (2018).

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 60%	Leposlovje 40%	Skupaj 100%
Načrtovano	50%	50%	100%

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30%	Odrasli 70-75%	Skupaj 100%
Načrtovano	30%	70%	100%

Knjižnica bo omogočala dostopnost do gradiva tudi:

- s pomočjo medknjižnične izposoje pri območni knjižnici in drugih knjižnicah v Sloveniji,
- z brezplačno medknjižnično izposajo v okviru območnosti,
- s pomočjo potujoče knjižnice (pogodba z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper) na petih bibliobusnih postajališčih v občini,
- z dostopom na daljavo do plačljivih elektronskih virov in baz podatkov s participacijo pri skupnih nakupih v okviru območnosti,
- z dostopom do baze slovenskih elektronskih knjig (Cobiss Ela) in baze italijanskih elektronskih knjig (MLOL) v okviru programa za NS.
- z dostopom do zvočnih knjig v slovenskem jeziku prek aplikacije Audibook

7. Načrtovan obseg nakupa in zastopanosti e-knjig v zbirki

V platformi COBISS Ela bomo širili obstoječo bazo in omogočili dostop do preko 2000 naslovov e-knjig.

V okviru programa knjižnice za italijansko narodno skupnost bomo še naprej zagotavljali dostopnost do e-knjig v italijanskem jeziku preko portala MLOL.

Razširili bomo tudi ponudbo zvočnih knjig, v prihodnjem letu načrtujemo dokup cca. 100 naslovov.

Osnovni kriterij za nakup bodo kakovostne, zlasti slovenske e-knjige in zvočne e-knjige, ki bodo dostopne na trgu.

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva Mestne knjižnice Piran za leto 2026

Knjižnica bo omogočala dostop na daljavo do plačljivih elektronskih virov in baz podatkov s participacijo pri skupnih nakupih v okviru območnosti in v okviru dodatnega nakupa za potrebe narodne skupnosti.

8. Povezovanje z deležniki v okolju (medknjižnična izposoja, osrednja območna knjižnica, z drugimi tipi knjižnic za izboljšanje vseh elementov knjižničnega sistema, promocija knjižničnih zbirk)

Knjižnica se povezuje v okviru obalno-kraškega območja oz. območnosti in sofinancira oddaljen dostop do naslednjih e-virov na portalih: Pressdisplay-Pressreader, IUS- Info, Find-info in Britannica Online Library Edition.

V okviru obalno-kraškega območja se že nekaj let izvaja za uporabnike brezplačna medknjižnična izposoja ter promocija e- knjig in e-virov za uporabnike.

Za dvig bralne kulture in promocijo branja kakovostne slovenske literature se s primorskimi knjižnicami povezujemo v projekt Primorci beremo.

Za promocijo knjižnične zbirke za mladino v italijanskem jeziku bomo v sodelovanju z Vincenzo e Diego de Castro nadaljevali s projektom SegnaLibro tudi v šolskem letu 2025/26.

9. Dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v vzajemnem katalogu in na spletni strani knjižnice

Vse informacije in podatki o nakupu knjižničnega gradiva so dostopni v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema: <http://www.cobiss.si/>.

Št.: 642-142/2025

Datum: 13.11.2025

Odgovorna oseba:
direktorica
mag. Patricija Višnjevec